

Yttrande över EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden, och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för gränsförvaltning och visering; de fondspecifika förordningsförslagen, ett förslag till förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och finansieringsinstrument för externa åtgärder samt ett förslag till förordning om en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang (COM (2018) 372-375, 382, 390 och 471-473)

Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden

Med anledning skälen bakom förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska regionala utvecklingsfonden inklusive särskilda bestämmelser för att nå målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) och Sammanhållningsfonden vill Piteå kommun ge följande yttrande.

Det är bra att förslaget tar hänsyn till de speciella förutsättningar som råder i de nordligaste regionerna med låg befolkningstäthet. Inte minst viktigt i detta sammanhang är stöd till digital infrastruktur. Det är även positivt med satsningar på små och medelstora företag vilket kan bidra till näringslivsutvecklingen i norr. Piteå kommun uppskattar en ändrad inriktning mot alla städer istället som för idag när storstäder har prioriterats.

Det är bra att syftet om att bistå med att avhjälpa de viktigaste regionala obalanserna i unionen genom att delta i utvecklingen och den strukturella anpassningen av regioner som utvecklas långsammare samt i omstrukturering av industriregioner på tillbakagång fortfarande prioriteras. Det är också bra att det även fortsättningsvis tas särskild hänsyn till landsbygdsområden, områden som påverkas av strukturomvandlingar och regioner med allvarliga och permanenta, naturbetingade eller demografiska nackdelar (t ex de nordligaste regionerna med mycket låg befolkningstäthet.) Det är t ex intressant att man kunnat påvisa att gränsområden allmänt sett uppvisar sämre ekonomiskt resultat än andra regioner inom en medlemsstat. Tillgången till offentliga tjänster som sjukhus och universitet är i allmänhet sämre i gränsområden och därför är det positivt att förordningen vidtar åtgärder med anledning av detta.

Likaså är det positivt att även Eruf intrikats på regional relevans (spridning av befintlig kunskap och teknik till områden som behöver det, integrering av kunskap och teknik lokalt genom strategier för smart specialisering).

Även om vi förordar betoningen av regional relevans ställer vi oss givetvis även bakom bedömningen att EU:s åtgärder skapar mervärde och kan ge betydande potentiella spridningseffekter över nationella och regionala gränser, tex genom investeringar i innovation och små och medelstora företag och vi tycker därför att det är intressant och positivt att kommissionen föreslår en stor insats för att förenkla samarbetet utanför unionens gränser.

Piteå kommun ser det som positivt att man ämnar höja profilen för samsarbetsåtgärder i programmen samt betonar institutionellt samarbete för att möta gränsöverskridande problematik, lösa gränsfrågor och investera i gemensamma tjänster av allmänt intresse.

En tydlig satsning där närmare en tredjedel av finansieringsramen för de respektive fonderna går till att stödja arbetet med att nå klimatmålen är en viktig satsning på framtiden.

Vidare ser Piteå kommun positivt på att perspektivet på mänskliga rättigheter är tydligt och att fonderna inte bidrar till någon form av segregering. Även det demokratiska perspektivet bör beaktas och ges stor vikt där tillgången på tillförlitlig fakta är en viktig aspekt.

Piteå kommun ställer sig bakom förslagen om förenklingar av ramen då de nuvarande reglerna varit alltför komplexa och fragmenterade vilket skapat en onödig börda för såväl programansvariga som slutliga stödmottagare.

Piteå kommun ser fram emot att de komplexa förfaranden som är förknippade med programmen och förordningen förenklas då vi ställer oss bakom bedömningen att de är det överlägset största hindret för att uppnå målen. Revisions- och kontrollförfarandena och bristen på flexibilitet att reagera på oförutsedda omständigheter måste även förbättras. Inte minst för att kunna möta nya utmaningar.

Det är även positivt om Interregprogrammen får större och snabbare förfinansiering så att stödmottagarna kan inleda sina insatser (då de ofta inte själva har tillräckliga egna medel för detta).

Piteå kommun är även positiva till att programmen inte förvaltas direkt av Europeiska kommissionen utan genomförs i partnerskap med medlemsstaterna genom delad förvaltning. (s. 6)

Vi finner det glädjande att man i utvärdering av Interreg 2007 – 2013 konstaterat att programmen bl a finansierat upprättandet av kompetenscentrum, högskolor och utbildningscentrum samt samsarbetsnätverk mellan forskningscentrum, liksom bidrog till ett antal förbättringar (bl a tillgänglighet, gemensam utbildning och ökat skydd mot miljörisker och risker skapade av människan).

Piteå kommun anser det och vara mycket positivt att möjliggöra de s.k. småprojektfonderna, som gör det möjligt för det lokala och civila samhället att inrätta småskaliga projekt med hjälp av förenklade kostnadsalternativ, framför allt med tanke på att man i utvärderingar konstaterat att stöd till stora företag gett liten effekt (och att den effektivaste strategin för att locka stora

företag inte är att ge finansiella incitament utan att förbättra de lokala förhållandena, t ex det lokala näringslivsklimatet osv).

Kritiska till prioriteringen av medel

Även om vi håller med i bedömningen att det är värdefullt att uppmuntra hållbar stadsutveckling samt kapacitetsuppbyggnad på detta område anser vi att allt för stor fokus läggs på detta område. Det är bekymmersamt att man, samtidigt som man framhåller vikten av att stötta de yttersta randområdena och glest befolkade områden och anser detta vara prioriterade strategiska frågor, endast tilldelar 0,7 % av budgeten till dessa områden (1 447 mkr). Detta är på tok för blygsam satsning och riskerar att underblåsa en känsla av att EU mest pratar fina ord men inte är bereda att satsa på utveckling i de områden som behöver det mest. Betoningen är i allt för hög grad på städerna vilket inte minst märks i förslaget att inrätta ett europeiskt stadsinitiativ som ska förvaltas av kommissionen. Att alla verktyg för stadsutveckling ska samlas (och därmed kanske också prioriteras) i ett enda program som ska genomföras genom direkt eller indirekt förvaltning för att ge städerna en samstämmig produkt.

Politiskt mål nr 5 i ERUF lyder ”Ett Europa närmare medborgarna genom hållbar och integrerad utveckling av stads-, landsbygds- och kustområden och lokala initiativ.” Detta till trots så fokuserar outputindikatorerna och resultatindikatorerna kopplade till politiskt mål nr. 5 enbart på stadsutveckling trots att det politiska målet även omfattar landsbygds- och kustområden. Indikatorerna bör spegla utveckling i såväl stad som landsbygd och kustområden.

Även det särskilda målet fokuserar enbart på stadsområden, trots att det politiska målet har ett större geografiskt fokus.

I perifera kustområden med specifika naturbetingade förutsättningar såsom exempelvis landhöjning, stora variationer i vattenstånd och kraftig isbildning under vintersäsong, är social, ekonomisk och miljömässig utveckling i högsta grad beroende av förutsättningsskapande åtgärder i form av offentliga investeringar i grundläggande infrastruktur. Förutsättningsskapande åtgärder har i nuvarande Regionalfondsprogram inte prioriterats i insatsområde 2 (Att stärka små och medelstora företags konkurrenskraft). Det är önskvärt att denna typ av förutsättningsskapande åtgärder i form av offentliga investeringar i infrastruktur som en grund för små och medelstora företags utveckling ges möjlighet att söka stöd från ERUF i kommande programperiod.

Europeiska socialfonden+ (ESF+)

Med anledning skälen bakom förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska socialfonden+ (ESF+) vill Piteå kommun ge följande yttrande.

Det är mycket uppskattat med förenklingar och att ESF utvecklas med fler områden. Piteå kommun anser det vara mycket lovvärt att tidigare fonder som överlappat varandra nu slås samman till en enda fond; ESF+. Vi håller med om att det kommer att främja synergieffekter och göra det lättare för stödmottagare att få tillgång till finansiering, hjälpa till att kombinera olika typer av åtgärder och framför allt förenkla förvaltningen av bidrag. Vi anser det även vara bra att man förenklar genomförandet av ESF+ och på så sätt minskar den administrativa bördan och flyttar fokus till uppnåendet av resultat genom förbättrad samverkan och samordning med andra fonder som investerar i utvecklingen av humankapital.

Vi hoppas att detta även kommer att leda till att samarbetet mellan ESF+ och Erasmus+ kommer att stärkas.

Vi ställer oss också positiva till att målet om att förbättra sysselsättningsmöjligheterna för ungdomar fortfarande finns kvar som tematisk koncentration. Vidare är det bra att ta med utbildning som inte varit möjligt i nuvarande ESF samt att man tar med hela kedjan i det livslånga lärandet. En viktig del i det är att man stärker möjligheten till digital kompetens för alla. Det är även positivt att EFS kopplas ihop med forskningsprogrammet Horisont Europa så att människor får möjlighet till de färdigheter och den kompetens som kommer att behövas för framtidens arbetstillfällen. Det är bra för att klara den demografiska utvecklingen att ESF+ tillhandahåller stöd som främjar den socioekonomiska integrationen av tredjelandsmedborgare för att komplettera de åtgärder som finansieras inom ramen för asyl- och migrationsfonden.

Piteå kommun ställer sig positiva till att det fastställs bestämmelser som syftar till att skapa ett marknadsekosystem för att öka utbudet av och tillgången till finansiering för sociala företag och tillgodose efterfrågan från dem som behöver det mest, särskilt arbetslösa, kvinnor och utsatta människor som vill starta eller vidareutveckla ett mikroföretag. Här kan även stöd till social innovation där man kan testa innovativa lösningar innan de används i större skala en viktig åtgärd. Positivt är även att de nordliga glesbefolkade regionerna är berättigade till särskilda åtgärder.

Vidare ser Piteå kommun positivt på att MR perspektivet är tydligt och att fonderna inte bidrar till någon form av segregering. Även det demokratiska perspektivet bör beaktas och ges stor vikt där tillgången på tillförlitlig fakta är en viktig aspekt. Ett annat viktigt stöd är satsningen på folkhälsoarbetet med hälsofrämjande åtgärder och effektiva modeller för förebyggande arbete.

Yttrande över specifika artiklar

Artikel 4

Särskilda mål

Liksom ESF gjort tidigare fortsätter ESF+ med att stödja insatser för sysselsättning för alla arbetssökande, särskilt för unga, långtidsarbetslösa och personer utanför arbetskraften, och främjar egenföretagande och den sociala ekonomin, vilket är positivt. Att man vidareutvecklar möjligheterna till utbildning och kompetensutveckling inom fonden är bra och har saknats till viss del tidigare. Att man slår ihop EU:s folkhälsoprogram och ESF ser Socialtjänstens som positivt då Socialtjänsten arbetar med både sysselsättningsfrågor samt hälso- och sjukvård. Det möjliggör för synergier. Att man inom ESF+ avser ”stödja hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärder, bidra till effektiva, tillgängliga och motståndskraftiga hälso- och sjukvårdssystem, göra hälso- och sjukvården säkrare samt minska ojämlikhet i hälsa” är ett bra förslag.

Artikel 6

Jämställdhet samt lika möjligheter och icke-diskriminering

Bra att man fortsätter att arbeta för jämställdhet, likabehandling samt icke-diskriminering och att det fortsätter vara ett krav för alla projekt som får stöd av fonden.

Artikel 13

Innovativa åtgärder

Bra att man planerar att stödja sociala innovationer och sociala experiment, bland annat den digitala omvandlingen av hälso- och sjukvården.

Inrättande av Asyl- och migrationsfonden

Piteå kommun instämmer i att en framgångsrik EU-migrationshantering är beroende av en effektiv integrationspolitik och tycker därför att det är bra att sammanhållningsfonderna kommer att ge stöd för att på medellång och lång sikt underlätta integrationen av tredjelandsmedborgare efter den inledande mottagningsfasen. Det är värdefullt att EU på detta sätt kommer att bistå medlemsstaterna med att utveckla övergripande åtgärder såsom kapacitetsuppbyggnad, utbyten med värdsamhället, kampanjer för att öka medvetenheten eller samarbete och ömsesidigt lärande mellan medlemsstaterna i fråga om integration av tredjelandsmedborgare som vistas lagligt på EU:s territorium.

Piteå kommun anser det även vara klokt att tilldelningen av medel till medlemsstaternas program kommer att bestå både av ett fast belopp (lika för alla medlemsstater) samt av ett belopp som tilldelas på grundval av en fördelningsnyckel som återspeglar medlemsstaternas behov och det tryck de upplever på de tre centrala områdena; asyl, laglig migration och integration samt bekämpning av irreguljär migration. Det är bra att man beaktar olika grupper och flöden av kategorier och återspeglar dessa särdrag mellan medlemsstaterna eftersom vissa stater drabbas av ett större tryck.

Piteå kommun vill dock trycka på värdet av att asyl och migrationsaspekten bör genomsyra alla fonder även om det konkretiseras ytterligare i asyl och migrationsfonden.

Piteå kommun

Helena Stenberg
Kommunstyrelsens ordförande